

VREČAR projekt
Mirna Šafranko s.p.
Strma cesta 1a
3250 Rogaška Slatina

VARNOSTNI NAČRT

Investitor:
RS Ministrstvo za pravosodje
Župančičeva 3
1000 Ljubljana

Naziv gradnje:
Zamenjava strešnih oken in umestitev sanitarij v sodni
stavbi Tavčarjeva 9, Ljubljana

Št. projekta: PZI, št. UP-013/2025
november 2025

Št. načrta: VN 12-2026

Rogaška Slatina, 20.03.2026

KAZALO

OSNOVNI PODATKI	3
UPORABLJENI PREDPISI	4
PROJEKTNA NALOGA	5
1 OPIS IN NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA	6
1.1 Podatki o obstoječih instalacijah in napravah ter drugih vplivih okolice gradbišča na varnost delavcev	7
1.2 Ureditev zavarovanja gradbišča proti okolici	7
1.3 Ureditev in vzdrževanje pisarn, garderob, sanitarnih vozlov in nastanitvenih objektov na gradbišču	8
1.4 Ureditev prometih komunikacij, zasilnih poti in izhodov	8
1.5 Določitev kraja, prostora in načina razmestitve in shranjevanja gradbenega materiala	8
1.6 Ureditev prostorov za hrambo nevarnega materiala	9
1.7 Način prevažanja, nakladanja in razkladanja gradbenega materiala in težkih predmetov	9
1.8 Način označitve oz. zavarovanja nevarnih mest in ogroženih področij na gradbišču (nevarne cone)	10
1.9 Način dela v neposredni bližini ali na krajih, kjer nastajajo zdravju škodljivi plini, prah in hlapi ali kjer lahko nastane požar ali eksplozija	12
1.10 Ureditev električnih napeljav za pogon naprav in strojev ter razsvetljava na gradbišču	12
1.11 Določitev mest za postavitev gradbenih strojev, delovne opreme in naprav ter zavarovanja glede na lokacijo gradbišča	13
1.12 Določitev vrst in načina izvedbe gradbenih odrov	13
1.13 Ukrepi varstva pred požarom ter oprema, naprave in sredstva za varstvo pred požarom na gradbišču	15
1.14 Organizacija prve pomoči na gradbišču	15
1.15 Organizacija prehrane in prevoza delavcev	15
2 KRATEK OPIS IZBRANIH TEHNOLOGIJ GRADNJE	16
3 SEZNAM NEVARNIH SNOVI	17
4 NAVEDBA POSEBNO NEVARNIH DEL	17
5 DOLOČITEV DELOVNIH MEST NA KATERIH JE VEČJA NEVARNOST ZA ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE DELAVCEV, OSEBNA VAROVALNA OPREMA	18
6 SMERNICE ZA USKLAJEVANJE INTERAKCIJE Z INDUSTRIJSKIMI AKTIVNOSTMI V NEPOSREDNI BLIŽINI GRADBIŠČA	19
7 TERMINSKI PLAN	20
8 SKUPNI UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	20
9 OBVEZNOST VODIJ POSAMEZNIH DELO MEDSEBOJNEM OBVEŠČANJU O POTEKU POSAMEZNIH FAZ DELA	21
10 GRADBIŠČNI RED	21
11 POPIS DEL Z OCENO STROŠKOV UREDITVE GRADBIŠČA IN IZVAJANJA SKUPNIH UKREPOV ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA NA GRADBIŠČU	23
PRILOGE	24

OSNOVNI PODATKI

Naročnik:	RS Ministrstvo za pravosodje, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana
Investitor:	RS Ministrstvo za pravosodje, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana
Naziv gradnje:	Zamenjava strešnih oken in umestitev sanitarij sodni stavbi Tavčarjeva 9, Ljubljana
Lokacija:	Tavčarjeva 9, Ljubljana
Številka projekta:	PZI, ŠT. UP-013/2025
Načrt:	VARNOSTNI NAČRT
Št. načrta:	VN 12-2026
Projektant: Samostojni podjetnik:	VREČAR projekt, Mirna Šafranko s.p., Strma cesta 1a, 3250 Rog. Slatina Mirna Šafranko, m.i.t.v. Podpis: žig
Koordinator VZD v fazi priprave projekta:	Željko Vrečar, dipl.var.inž. Ev. št.: 60401 – 20/2023 z dne 08.04.2023 Podpis:
Vodja projektiranja:	Tadej Renar, mag.inž.arh., ZAPS 2237-PA
Kraj in datum:	Rogaška Slatina, 20.04.2025

UPORABLJENI PREDPISI

- Zakon o varnosti in zdravju pri delu /ZVZD-1/ (Ur. list RS, št. 43/2011)
- Zakon o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)
- Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja na začasnih in premičnih gradbiščih (Ur. list RS št. 83/2005 in 43/2011 – ZVZD-1)
- Zakon o kemikalijah (Uradni list RS, št. 110/03 – uradno prečiščeno besedilo, 47/04 – ZdZPZ, 61/06 – ZBioP, 16/08, 9/11, 83/12 – ZFfS-1 in 95/24 – ZFfS-1A)
- Pravilnik o gradbiščih (Uradni list RS, št. 55/08, 54/09 – popr., 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1)
- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Ur. list RS, št. 89/1999, 39/2005 in 43/2011 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 72/21 in 29/24)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu (Ur. list RS, št. 17/2006, 18/2006 popr. in 43/2011 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme (Ur. list RS, št. 101/2004 in 43/2011 – ZVZD-1)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 43/11 – ZVZD-1 in 181/21)
- Pravilnik o varnosti strojev (Ur. list RS, št. 75/2008, 66/2010, 17/2011 – ZTZPUS in 74/2011)
- Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 84/23, 98/23 in 47/24 – popr.)
- Pravilnik o varnostnih znakih (Ur. list RS, št. 89/1999, 39/2005, 34/2010, 43/2011 – ZVZD-1 in 38/2015),
- Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu (Ur. list RS, št. 136/06, 61/2010 – ZRud-1 in 43/2011 – ZVZD-1)
- Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Uradni list RS, št. 87/02, 29/03 – popr., 124/06 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu (Uradni list RS, št. 54/13 in 78/22)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti vibracijam pri delu (Uradni list RS, št. 94/05 in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varstvu pri nakladanju in razkladanju tovornih motornih vozil (Uradni list SFRJ, št. 17/66, Uradni list RS, št. 56/99 – ZVZD in 43/11 – ZVZD-1)
- Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka (Uradni list RS, št. 29/92, 56/99 – ZVZD in 43/11 – ZVZD-1)
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2)
- Gradbeni zakon/GZ-1/ (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A)

PROJEKTNA NALOGA

Investitor – naročnik Ministrstvo za pravosodje, želi izvesti investicijsko-vzdrževalna dela na objektu Okrožno sodišče v Ljubljani. V prenovi objekta na naslovu Tavčarjeva 9 je predvidena ureditev sanitarij za gibalno ovirane osebe v pritličju ter menjava nekaterih strešnih oken na podstrešju zaradi dotrajanosti. Strešna okna so predvidena za menjavo v enakem izgledu kot so trenutno na obstoječem objektu. Okna v sanitarijah in vrata na hodniku v sanitarijah se obnovijo. Na oknih sanitarij v javnih kabinah je predvidena namestitev železnih rešetk, ki preprečujejo morebitni pobeg privedenih oseb iz prostora. Železne rešetke so predvidene v enakem izgledu kot na obstoječih oknih.

Varnostni načrt za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na zadevnem gradbišču je izdelan skladno z Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1).

Varnostni načrt je izdelan v skladu z naročilom in projektno dokumentacijo PZI št. 79/23 in 80/23, z dne december 2023. Naročilo varnostnega načrta je izvedeno s strani naročnika, pred začetkom izvajanja del.

V varnostnem načrtu so predvidene vse nevarnosti oz. škodljivosti, ki se lahko pojavijo pri izvajanju vseh gradbenih del ter varnostni ukrepi za preprečitev nezgod in poškodb pri delu ter zdravstvenih okvar in poklicnih bolezni. V kolikor na predmetnem gradbišču pride do sprememb mora koordinator v fazi izvajanja projekta izdelati ali zagotoviti, da se izdela uskladitev varnostnega načrta.

1 OPIS IN NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA

Okrožno sodišče v Ljubljani se nahaja na naslovu Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana. Objekt stoji na parceli št. 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, katastrske občine št. 1737 Tabor. Številka stavbe je 9. Spomenik Ljubljana-Sodna palača (EID 1-018657)

Klasifikacija objekta: CC-SI: 12201 Stavba javne uprave

Slika 1: Lokacija gradbišča

1.1 Podatki o obstoječih instalacijah in napravah ter drugih vplivih okolice gradbišča na varnost delavcev

Objekt ima obstoječe inštalacije. Pred začetkom izvajanja del je potrebno izvesti ustrezen odklop inštalacij za gradbišče – vsi odklopi morajo biti izvedeni v skladu z investitorjem in vzdrževalcem objekta.

UKREPI:

Pred začetkom izvajanja del je potrebno:

1. Pripravljalna dela (zavarovanje gradbišča, zaščita notranjih prostorov, postavitve začasnih instalacijskih priključkov in označitev lokacije vseh komunalnih vodov). Izvesti vse ukrepe, skladno z zahtevami projektov oz. zahtevami soglasje dajalcev.
2. Vse interne ceste okoli / v bližini gradbišča, je potrebno ustrezno označiti z ustreznimi prometnimi znaki in opozorilnimi znaki (nevarnost gradbenih del).
3. Zagotoviti nadzor nad gradnjo s strani strokovnih delavcev.
4. Zagotoviti odklop obstoječih inštalacij vezanih na objekt (elektrika, vodovod ...) - vodja del , mora zagotoviti odklop instalacij vezanih na obstoječi del objekta – v skladu z investitorjem in vzdrževalcem.
5. Pripraviti pisni sporazum o skupnem izvajanju varnostnih ukrepov med izvajalci.
6. Odgovorne osebe izvajalcev del morajo varnostni službi objekta – sodna policija, vodji gradbišča in koordinatorju za varnost in zdravje pri delu v fazi izvajanja del dostaviti seznam vseh podizvajalcev - kooperantov, ki bodo delali na območju gradbišča.

1.2 Ureditev zavarovanja gradbišča proti okolici

Gradbišče mora biti zavarovano proti okolici tako, da je onemogočen dostop na gradbišče nezaposlenim osebam. Prenova se izvaja v obstoječem delu objekta – delovišče znotraj objekta je potrebno ograditi s protiprašnimi zaščitnimi MK stenami – preprečitev dostopa na delovišče uporabnikom objekta. Območje postavitve odra za dostop na delovišče in lokacije zabojnika za mešane odpadke je potrebno ograditi z mrežno, panelno PVC ograjo, min. višine 2 m. Ograja mora biti postavljena tako, da je preprečena prevrnitev ograjnih elementov zaradi vpliva vremena – vetra. Glavni vhodi in dovozi na gradbišče so razvidni iz organizacijske sheme gradbišča. Vsi prehodi in dostopi na gradbišču morajo biti prosti, dovolj široki, redno očiščeni in vzdrževani ter ustrezno osvetljeni. Gradbiščni red mora biti izobešen na vidnem mestu, ob posameznem vhodu/dostopu na gradbišče.

Glavne dostope na gradbišče je potrebno opremiti z opozorilnimi napisi in varnostnimi znaki (kot primer slika na desni):

- Prepovedan dostop nezaposlenim,
- Nevarnost visečih bremen in padanja predmetov,
- Nevarnost padcev v globino,
- Obvezna uporaba osebne varovalne opreme,
- Obvezna uporaba zaščitne čelade.

Vse nevarne cone znotraj gradbišča se označuje s signalno vrvico ali ograjo ter prepreči prehod nepooblaščenim osebam (npr. območje odvažanja materiala, manipulacijske površine avtodvigal). S signalno vrvico ali trakom se omeji tudi nevarno območje pod delom odra v montaži oz. demontaži.

Odprtine in prehodi v tleh, medetažnih konstrukcijah ali strehah morajo biti zavarovane, ne glede na dimenzijo odprtine ali globino možnega padca, s trdnimi pokrovi, ki so tako utrjeni, da je onemogočeno njihovo premikanje. Namesto s pokrovom je odprtina lahko zavarovana tudi s stabilno varnostno ograjo.

Odprtine v stenah, ki so na višini več kot 2 m nad terenom in pri katerih je višina parapeta nižja od 85 cm, morajo biti do višine 100 cm nad tlemi zavarovane z varnostno ograjo. Ob izvajanju del na odprtinah v stenah, ki so več kot 2 metra nad terenom, morajo biti delavci zavarovani proti padcu v globino s privezovanjem z osebno varovalno opremo.

1.3 Ureditev in vzdrževanje pisarn, garderob, sanitarnih vozlov in nastanitvenih objektov na gradbišču

Glede na specifično dejavnost v objektu se pomožnih prostorov izven objekta ne zagotovi.

Garderobni prostori na območju gradbišča niso predvideni – delavcem so na voljo v prostorih, ki so od gradbišča oddaljeni manj kot 30 km, do njih mora biti urejen prevoz.

Sanitarije morajo ustrezati sanitarnim predpisom, omogočeno mora biti zaklepanje. V neposredni bližini sanitarij mora obstajati možnost umivanja. Za vsakih 10 delavcev, ki istočasno zaključijo z deli, mora biti na voljo 1 umivalnik z milom in papirnatimi brisačami.

Jedilnica ni potrebna, ker delodajalec zagotavlja prehranjevanje delavcev v bližnjih javnih restavracijah. Na gradbišču ni nastanitvenih objektov, ker se delavci dnevno vozijo na gradbišče.

1.4 Ureditev prometih komunikacij, zasilnih poti in izhodov

Pri odvažanju in dovažanju materiala na delovišče se bodo uporabljala obstoječa dovozna cesta iz Trdinove ulice – uvoz mimo sodne policije, ki je označena na organizacijski shemi gradbišča. Poti za odvažanje/dovažanje materiala morajo ustrezati trdnosti terena in karakteristikam transportnih vozil. Njihov nagib v primeru predvidene vožnje z običajnimi tovornimi vozili ne sme presegati 12,5 %. Dostop na gradbišče bo s severne strani. Ta pot predstavlja tudi zasilni izhod iz dela gradbišča.

Način prevoza je reguliran s prometnimi znaki (max. hitrost 10 km/h) ter določen s smerjo vožnje. Upoštevajo se cestno prometni predpisi in navodila sodne policije.

Izvoz na cesto iz gradbišča in dovozna cesta je potrebno redno vzdrževati in čistiti, v kolikor se na njih nanaša zemlja ali pesek s koles vozil.

1.5 Določitev kraja, prostora in načina razmestitve in shranjevanja gradbenega materiala

Materiali in oprema se razmestijo tako, da predstavljajo najkrajše transportne poti v okviru gradbišča. Lokacija deponij gradbišča, je razvidna iz načrta ureditve gradbišča. S stani izvajalca del sta predvidena zabojnika za mešane odpadke – lokacije so ob sanitarijah, ki se prenavljajo in zunanja lokacija objekta za postavitve HIIAB-a. Lokacija predvidena zabojnika za mešane odpadke se v nadaljevanju del uporablja za skladiščenje materiala za vgradnjo.

Odpadni gradbeni material se direktno naklada na kamione in odvažna na registrirano deponijo za gradbene odpadke. Za gradbene odpadke se poskrbi v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur.l. RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2). Za gradbene odpadke na gradbišču je v celoti odgovoren investitor.

Vsi kratkotrajno oz. začasno skladiščeni materiali morajo biti pregledno zloženi tako, da ne ogrožajo oz. ovirajo delavcev in transportnih vozil. Višina skladiščenja ne sme presegati 2 m, kadar gre za material, ki bi se lahko porušil.

1.6 Ureditev prostorov za hrambo nevarnega materiala

Na gradbišču ni posebej predviden prostor za skladiščenje nevarnih kemikalij, ker se bodo te po posameznih faza dela sproti dostavljale na gradbišče in po zaključku del tudi odstranile. Posledično se za gradbišče ne podaja posebnih zahtev za skladiščenje nevarnega materiala.

Delodajalci na gradbišču vodijo evidence o nevarnih snoveh in delavce seznanijo z načinom dostopa do varnostnih listov, ki se nahajajo na gradbišču. Delavec mora biti pred pričetkom uporabe nevarne kemikalije teoretično in praktično usposobljen za varno delo z nevarnimi kemikalijami.

V kolikor se izkaže potreba po skladiščenju večjih količin nevarnega materiala na gradbišču je po navodilih koordinatorja v faz izvajanja projekta potrebno vpeljati ustrezne ukrepe in spremembe vpisati v knjigo ukrepov.

1.7 Način prevažanja, nakladanja in razkladanja gradbenega materiala in težkih predmetov

Vgradni elementi in materiali ter odpadni material se bodo na ali z gradbišča dovažali/odvažali s tovornimi vozili.

Za razkladanje in dvigovanje oken in za del gradbenega materiala se bo uporabljalo avtodvigalo HIAB.

Pri prevozu s tovornimi vozili je potrebno tudi na gradbišču upoštevati cestno prometne predpise in še zlasti naslednje varnostne ukrepe:

- prepovedano je prevažanje delavcev v kesonu tovornega vozila,
- material je potrebno na keson tovornega vozila enakomerno porazdeliti ter preprečiti padanje iz kesona,
- pred odpiranjem stranic tovornega vozila se je potrebno prepričati, da breme ni naslonjeno na stranice tako, da se lahko poruši na delavce,
- stranico tovornega vozila morata odpirati dva delavca,
- pri vzratni vožnji na nepreglednih delih mora voznika tovornega vozila usmerjati signalist s predpisanimi znaki, vozilo pa mora biti opremljeno z zvočnim signalom pri vzratni vožnji,
- za pravilno naloženo breme na keson tovornega vozila odgovarja voznik, ki mora biti prisoten pri natovarjanju,
- voznik tovornega vozila med nakladanjem bremena na keson se ne sme nahajati v kabini tovornega vozila,
- obvezno takojšnje čiščenje tovornega vozila in cestišča po onesnaženju le tega (zemljina, odpadni material).

Dvigovanje in spuščanje bremen z avtodvigalom:

- Pred dvigovanjem je potrebno natančno določiti dovolj utrjeno (ne na kinetah, jaških in podobno) in ravno mesto postavitve dvigala, ga stabilizirati in znivilirati, tako da bo dvig izveden varno za vse, ki so nujno potrebni pri dvigovanju, prenosu, spuščanju in montaži. V času dela z dvigalom je potrebno poostriiti varnostne ukrepe, ki se nanašajo na manevrirni in manipulacijski prostor (razširitev varovanega območja gradbišča glede na višino ali širino dviga).
- Pri vertikalnem transportu bremen mora sodelovati signalist, ki pozna ročne signalne znake navedene v Pravilniku o varnostnih znakih (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 34/10, 43/11 – ZVZD-1 in 38/15). Vsi udeleženci pri dvigovanju bremen morajo biti usposobljeni s področja varnosti in zdravja pri delu (teoretično in praktično) po ustreznem programu ter upoštevati navodila za varno delo - ne smejo zadrževati v nevarnem območju, pod bremenom ali v manipulacijskem prostoru avtodvigala.

- Upravljalca avtodvigala lahko vertikalni dvig in horizontalni pomik tovora vrši samo na varovanem ograjenem delu gradbišča – vodja gradnje je dolžan upravljalca avtodvigala pisno obvestiti o dovoljenih vertikalni in horizontalnih premikih tovora.
- Za spuščanje - dvigovanje materiala se smejo uporabljati samo brezhibna in preizkušena nosilna in pomožna nosilna sredstva. Vsa pomožna dvižna oprema mora biti z označena ustrezno nosilnostjo, kar mora biti na njej tudi označeno (atest). Bremena je potrebno navezati na način, da se ne morejo sneti ali izpasti. Navezovalna sredstva je treba zavarovati pred mehanskimi in toplotnimi vplivi in deformacijami.
- Pred začetkom dvigovanja bremena je potrebno preveriti teža bremena. Delavec pripne element (material) na tleh, element se dvigne z varnostnim kavljem. Pri tem je treba paziti, da bremena po dvigu ne bi zanihala. Pri dviganju bremen sodeluje signalist. Drugi delavec sprejme breme. Delo opravlja iz varnega in stabilnega stojišča. Paziti mora, da ne more priti do stisnitve ob del opreme, ob steno, ipd., v primeru, da breme zaniha. Prepovedano je manipulirati/ dvigovati in prenašati bremena nad ljudmi oz. glavami delavcev, vsi delavci se morajo umikati oz. jih o tem opozarja upravljalca dvigala z zvočnimi signali.

Za vso delovno opremo, ki se bo uporabljala na gradbišču, mora biti ves čas na razpolago EVIDENCA PREGLEDOV DELOVNE OPREME iz katere bo razvidno, da delovna oprema ustreza zahtevam za varno delo (potrdilo o pregledu in preizkusu delovne opreme). Uporabljati se sme le brezhibna in pregledana oprema.

1.8 Način označitve oz. zavarovanja nevarnih mest in ogroženih področij na gradbišču (nevarne cone)

Vsa nevarna mesta pri gradnji morajo biti označena z opozorilnimi tablami in tablami za prepoved. Pri izvajanju del se mora uporabljati ustrezna predpisana osebna varovalna oprema. Dela se izvajajo pod nadzorom neposrednih vodji del.

Vsi delavci morajo biti seznanjeni z nevarnimi mesti na gradbišču ter strokovno usposobljeni in usposobljeni s področja varnosti in zdravja pri delu (teoretično in praktično) ter psihofizično in zdravstveno sposobni, kar izkazujejo z ustreznim zdravniškim spričevalom.

Na gradbišču se bodo izvajala naslednja nevarna dela:

- dela na višini,
- dela v neposredni bližini strojev in naprav,
- obratovanje vozil z dvigali,
- nevarnost padcev materiala z višine,
- nevarnost padca v globino.

RUŠITVENA DELA

Rušitvena dela se bodo izvajala v stojno-ročni kombinaciji in sicer od zgoraj navzdol. Rušitvena dela se izvajajo znotraj objekta – potrebno omejiti prašenje v okolico.

DELO NA VIŠINI

Delo na višini se sme opravljati le z ustrezno opremo ali z uporabo varnostnih naprav. Delavci, ki opravljajo delo na višini morajo biti strokovno usposobljeni in usposobljeni iz varnosti in zdravja pri delu (teoretično in praktično) ter zdravstveno sposobni za delo na višini.

Delovna mesta, s katerih obstaja možnost padcev v globino, morajo biti zavarovana proti padcu v globino in sicer:

- nad višino 1 metra od tal na stopniščih, rampah, prehodih in delovnih mestih ob strojih;
- nad višino 2 metrov od tal na vseh drugih delovnih mestih;
- vse odprtine in poglobitve v tleh, medetažnih konstrukcijah, na strehah.

Varnostna ograja – zavarovanje delovnih mest na višini

- Varnostna ograja mora biti visoka 100 cm s toleranco +/- 5 cm, merjeno od tal delovne površine.
- Izdelana mora biti iz zdravega in nepoškodovanega lesa ali drugega primerne materiala.
- Razmik in velikosti stebričev ter drugih elementov ograje morajo na zgornjem robu (oprijemu) ustrezati vodoravni obremenitvi najmanj 300 N/m.
- Razdalja med horizontalnimi elementi polnila varnostne ograje ne sme biti več kot 47 cm.
- Pri dnu varnostne ograje mora biti na notranji strani vertikalnih stebričkov poln varovalni rob (deska), visok najmanj 15 cm (ni potreben v ograji na stopniščih, rampah in poševnih prehodih).
- Namesto vzdolžnega polnila iz desk (kolensko zavarovanje) je možna uporaba mreže z očesi največ 2 cm x 2 cm po vsej višini ograje.
- Če je potrebno zaradi narave del varnostno ograjo odstraniti z izpostavljenega roba, morajo biti delavci na takih delovnih mestih varovani z varnostnimi pasovi, delo pa je potrebno opravljati pod nadzorstvom določene strokovne osebe na gradbišču (*vpis v knjigo ukrepov*).

Dostopi na delovna mesta na višini (ali v globini) so lahko izvedeni samo kot rampe ali stopnice. Lestve se lahko uporabljajo za dostop na delovno mesto na višini samo:

- če znaša višinska razlika med nivoji, ki jih premeščamo, manj kot 5 m;
- če je potreben dostop samo za opravljanje kratkotrajnih del;
- za dostop na cevni fasadni delovni oder in so lestve vgrajene znotraj konstrukcije odrov;
- za dostop v izkope in jaške kadar iz tehničnih razlogov ni možno izdelati rampe ali stopnišča.

Lestve

- Prenosne lestve morajo biti izdelane v skladu z zahtevami standarda SIST EN 131 ter biti pred uporabo pregledane in brezhibne.
- Lestve morajo biti pri uporabi postavljene stabilno tako, da ne morejo zdrsniti, se prelomiti ali prevrniti. Prenosne naslonske (enokrake) lestve morajo biti ustrezne dolžine, tako da segajo najmanj 1 m preko mesta naslanjanja, kot naslanjanja mora znašati med 65° in 75°. Naslanjanje lestev na kline (na vogalih zgradb ali drogov) ni dovoljeno.
- Z lestev se lahko izvaja le kratkotrajna dela, pri katerih ni potreben večji upor delavca, ter se uporablja le lažje ročno orodje in manjša količina materiala, ki ne more povzročiti dodatnih nevarnosti za varnost in zdravje delavcev. Delavec mora ob tem z obema nogama stati na istem klinu.
- Brez varovanja proti padcu v globino (brez privezovanja delavca) je dovoljeno izvajati samo dela na višini do 3 m.
- Največja dovoljena dolžina prenosnih naslonskih lestev, s katerih se lahko opravlja delo je 8 m, dolžina dvokrakih (A) lestev pa 3 m.

Varnostni pas – individualni ukrep varovanja na višini

Varovalni pas in njegovi sestavni deli morajo iz materiala, ki ustreza veljavnim standardom glede obremenitev, za kar mora biti na voljo ustrezeni dokument s strani proizvajalca (Izjava o skladnosti in certifikat).

V primeru uporabe varovalnega pasa je potrebno upoštevati navodila za varno delo. Pred vsako uporabo se opravi natančen pregled v skladu z navodili proizvajalca (mehki deli: vrezi, prežganine, spremembe barve, umazanost, obraba, vozli, natrganost, vidnost oznak, ipd.; trdni deli: razpoke, korozija, stisnine, deformacije, ipd.). Za vpenjanje (varovanje) se uporabi le trdna, čvrsta in stabilna sidrišča. Sidrišče mora biti locirano tako, da bo v primeru padca prosti pad čim manjši in onemogočeno nihanje (sidrišče mora biti locirano nad glavo). Varovalni pas oz. drug del (karabin, vrv), ki je bil uporabljen za zaustavitev padca, se odstrani iz uporabe.

DELOVNA OPREMA

Vsa delovna oprema na gradbišču mora biti pregledana in brezhibna. Za vso delovno opremo, ki se bo uporabljala na gradbišču, mora biti ves čas na razpolago EVIDENCA PREGLEDOV DELOVNE OPREME iz katere bo razvidno, da delovna oprema ustreza zahtevam za varno delo (potrdilo o pregledu in preizkusu delovne opreme).

Za dvigovanje bremen na višino se bodo uporabljala samo brezhibna in preizkušena nosilna in pomožna nosilna sredstva. Bременa se bodo navezovala na varen način, da je izključena nevarnost padca z višine. Navezovalna sredstva bodo zavarovana pred mehanskimi in toplotnimi vplivi in deformacijami. Orodja in materiale na višini se odlaga tako, da ni možnost izpada.

1.9 Način dela v neposredni bližini ali na krajih, kjer nastajajo zdravju škodljivi plini, prah in hlapi ali kjer lahko nastane požar ali eksplozija

V času dela na gradbišču se bodo občasno pojavljala dela, pri katerih prihaja do pojava prahu, zdravju škodljivih plinov in nevarnosti za požar oz. eksplozijo. Pri delih, kjer nastaja prekomeren prah (uporaba prašnih materialov) je treba uporabljati zaščito dihal – respiratorji, izdelani skladno z veljavnimi standardi.

Avtogeno varjenje in razrez kovinskih delov. Delavci morajo v bližini zagotoviti gasilnik na ABC prah, 9 EG. V bližini je potrebno odstraniti lahko gorljive materiale (npr. les, papir, karton). Dela je potrebno izvajati v dobro prezračevanim prostorih ob uporabi osebne varovalne opreme (zaščitna čelada z masko za varjenje v skladu z veljavnimi standardi), antistatična obleka ter antistatične, toplotno zaščitne rokavice. Pri uporabi plinskih jeklenk je obvezno upoštevati navodila za varno delo in uporabljati brezhibno opremo. Pri vseh delih z odprtim plamenom je potrebno upoštevati nevarnost požara in eksplozije ter izvajati ukrepe za preprečevanje požara ali eksplozije. Pri izvajanju vročih del je potrebno zagotoviti POŽARNO STRAŽO, katere organizacija se določi v skladu s pogodbenim dogovorom med izvajalcem in investitorjem. Požarno stražo se izvaja v skladu z določili požarnega reda za objekt SODNA STAVBA - v požarnem redu je določen izvajalec požarne straže in odgovorna oseba za odobritev izvajanja tovrstnih del.

Delavci, ki uporabljajo nevarne kemikalije morajo imeti opravljen teoretični in praktični preizkus znanja za varno delo z nevarnimi kemikalijami.

1.10 Ureditev električnih napeljav za pogon naprav in strojev ter razsvetljava na gradbišču

Električne inštalacije in oprema na gradbišču mora ustrezati veljavnim predpisom in zahtevam standarda SIST HD 384.7.704. Električne napeljave smejo izvajati, popravljati, vzdrževati in odstranjevati le strokovno usposobljeni delavci elektrotehniške stroke.

Električne inštalacije in oprema morajo biti zavarovane pred vremenskimi vplivi (zaščita vsaj IP 43).

Fiksne naprave in inštalacija gradbišča kakor tudi orodja, oprema ter stikala in krmilne naprave pa morajo imeti zaščito pred prašnimi delci in vodo v izvedbi v vsaj IP 44.

Za potrebe gradbišča se uporabi glavna el. gradbena omarica, ki je priključena na omrežje obstoječega objekta. Priključevanje električnih naprav na omrežje je dovoljeno samo preko električnih razdelilnikov, dodatno varovanih z zaščitno napravo na diferenčni tok, katera ne presega nazivne vrednosti 30 mA. Neposredno priključevanje električnih naprav na vtičnice hišnih inštalacij ni dovoljeno. Lokacija glavne el. omarice se vpiše v knjigo ukrepov. Izvajalec del pred pričetkom predloži natančen izračun priključne moči glavne in razdelilnih gradbiščnih elektro omar. Na delovišču morajo izvajalci uporabljati vsak svoje el. priključne kable, ki morajo biti ves čas brezhibni.

Prosti električni vodi morajo biti napeljeni tako, da ni nevarnosti mehanske poškodbe. Prosto po tleh so lahko samo kabli tipa HO 7 RN – F, ki pa morajo biti mehansko zaščiteni ali nameščeni na predpisani višini na vseh prehodih za vozila in območjih, kjer se opravlja delo s težko gradbeno mehanizacijo (višina min. 6 m)

Podaljševalni kabli za napajanje električnih premičnih in prenosnih orodij in naprav na gradbišču morajo biti upogljivi. Kabli kupljeni po 01.01.2003 morajo biti izdelani skladno z zahtevami standarda SIST HD 22.4, v izvedbi vsaj HO 5 RN - F in primerno mehansko zaščiteni ali postavljeni na ustrezni višini v skladu s posebnimi predpisi.

Na gradbišču se lahko uporablja samo kabelske kolute (bobne), ki so opremljeni z vtičnicami pokritimi s pokrovčki proti škropljenju vode, termičnim varovalom proti pregretju kabla in težkim gumi kablom tipa HO 7 RN - F.

Splošna osvetljenost gradbišča (ob izvajanju del ponoči in v naravno neosvetljenih prostorih) mora znašati vsaj 50 luxov, lokalna osvetljenost na delovnih mestih ob strojih ter na krajih, kjer se opravlja privezovanje in odvezovanje bremen pa najmanj 150 luxov. Svetila morajo biti izdelana v skladu z zahtevami standarda SIST EN 60 598-2-8 v izvedbi vsaj IP 23, če so kupljena po 01.01.2003, ter zaščiteni proti poškodbam z zaščitno mrežico ali biti nameščena na višini vsaj 2,5 metra od tal in biti vedno čista.

Električne napeljave, naprave in opremo na gradbišču je dovoljeno uporabljati šele, ko je z meritvami ugotovljeno, da je brezhibna. Periodične preizkuse inštalacij je potrebno opravljati vsaj dvakrat na leto (v poletnem in zimskem času). Vizualne preglede morajo redno dnevno opravljati o tem poučeni delavci na gradbišču, mesečno pa strokovno usposobljeni delavci elektrotehniške stroke. O meritvah in mesečnih pregledih je potrebno izdelati zapisnik in voditi o tem evidenco do zaključka gradnje.

1.11 Določitev mest za postavitev gradbenih strojev, delovne opreme in naprav ter zavarovanja glede na lokacijo gradbišča

Stroji in naprave, ki se uporabljajo na gradbišču morajo biti pred uporabo na gradbišču pregledani in preizkušeni ter imeti veljavna potrdila o pregledu in preizkusu delovne opreme. Delavci, ki delajo na strojih in napravah, morajo biti usposobljeni s področja varnosti in zdravja pri delu (teoretično in praktično) ter poznati in upoštevati navodila za varno in zdravo delo za posamezno delovno opremo.

AVTOVIGALO – HIAB

Stroji morajo biti opremljeni z opozorilnimi napisi: "ZADRŽEVANJE V DELOVNEM OBMOČJU STROJA JE PREPOVEDANO"! Vsi lahko dostopni in gibljivi deli strojev in naprav morajo biti opremljeni z zaščitnimi napravami, ki varujejo delavce pred poškodbami.

Za postavitev avtodvigal se predvidi površina ob objektu – vpis v knjigo ukrepov. Nevarna cona okoli postavljene delovne opreme (avtodvigalo) se označi s signalnimi vrvicami in napisi.

Vsa ročna orodja in oprema se sproti, dnevno dostavlja na gradbišče.

1.12 Določitev vrst in načina izvedbe gradbenih odrov

Pri delih na predmetnem gradbišču se predvidi uporaba odrov na kozah in odra za dostop do delovišča znotraj objekta – s stopniščem.

ODRI NA KOZAH

Dela se bodo izvajala z odrov na kozah, višine do 2 m. Na kozah mora biti nameščen delovni pod širine vsaj 80 cm (*izdelano kot je določeno spodaj – odstavek delovni pod*). Potrebno je zagotoviti navodila za izdelavo. Razmik med kozami ne sme presežati 200 cm. Koze smejo biti postavljene le na trdno in vodoravno podlago. Pred uporabo odra na kozah pa mora ustreznost izvedbe odra pregledati vodja posameznih del ali druga odgovorna oseba delodajalca.

DELOVNI POD

Delovni pod (ploščad), s katerega se izvaja dela na višini, mora biti stabilen in trden. V primeru, ko se za delovni pod uporablja deske, morajo biti te debeline vsaj 4,8 cm (plohi) in širine najmanj 20 cm, podprte pa na razdalji manj kot 250 cm. Biti morajo iz zdravega in nepoškodovanega lesa in očiščene žebeljev in drugih ovir. Plohi ne smejo segati manj kot 20 cm in ne več kot 30 cm preko končne podpore in morajo biti zavarovani pred premikom. Uporaba opažnih plošč za izdelavo delovnega poda ni dovoljena. Vsi preklopi plohov na odru se morajo na stikih z naslednjimi plohi zavarovati s trikotnimi letvami zaradi nevarnosti spotikanja. Če je delovni pod ob steni objekta v višini več kot 100 cm od tal ali poda prostora, je lahko njegov rob oddaljen od stene največ 30 cm. Delovni pod mora biti redno pregledovan in vzdrževan, odpadni material pa sprti odstranjen.

ODER ZA DOSTOP s stopniščem

Dostop na delovno mesto se izvede kot stopnišče. V primerih, ko je stopnišče dvignjeno za več kot 100 cm od tal, mora biti na obeh straneh nameščena trdna varovalna ograja (tudi na straneh vrhnje površine), visoka najmanj 100 cm, izdelana kot je navedeno zgoraj. Poševni dohod za dostop in prenašanje materiala mora biti širok najmanj 60 cm. Vrhnja površina mora biti s prednje strani (strani dostopa) opremljena z ograjo, ki se zapira/odpira

Samostoječi kovinski odri in kovinski odri, ki so višji od objekta v gradnji ali kakšnega drugega objekta v svoji neposredni bližini, morajo biti ozemljeni po veljavnih predpisih. Pred začetkom izvajanja del je potrebno izdelati projekt – načrt odra, sidranje, postavitve odra, zavarovanje pred prevrnitvijo, dovoljene obremenitve ter način montaže in demontaže odra. Za tipske odre z izjavo o skladnosti odra z zahtevami standarda SIST HD 1000 ali SIST EN 12811 je potrebna ustrezna dokumentacija po zahtevah standarda, iz katere je razvidna postavitve elementov, sidranje ali podpiranje proti prevrnitvi, dovoljena obremenitev ter način montaže in demontaže. Dokumentacija odrov mora biti na razpolago na gradbišču in jo je potrebno hraniti dokler ni oder demontiran. Oder bo postavljen za celotni čas izvajanja dela na gradbišču.

Pred uporabo odra je potrebno izvesti pregled odra in voditi kontrolni list odra. Brezhibnost odra mora preverjati s strani delodajalca določena odgovorna oseba najmanj enkrat mesečno, zlasti pa tudi po vremenskih neugodah, predelavah, poškodbah in podobno. V kolikor oder uporabljajo delavci različnih delodajalcev mora ustreznost in pregled odra zagotavljati koordinator za varnost v fazi izvajanja del ali od njega pooblaščen oseba ustrezne stroke.

Odre smejo postavljati, predelovati, dopolnjevati in demontirati samo strokovno izurjeni delavci, ki so zdravstveno sposobni za delo na višini in pod neposrednim nadzorstvom vodje posameznih del (odgovorna oseba).

1.13 Ukrepi varstva pred požarom ter oprema, naprave in sredstva za varstvo pred požarom na gradbišču

Delavci morajo upoštevati vsa navodila odgovornih oseb ter izvajati delo skladno z določili gradbiščnega reda in požarnega reda obstoječega objekta, v katerem se izvajajo dela.

Za gašenje začetnih požarov se, glede na predviden obseg del, namestita vsaj 2 gasilnika 9 EG na prah ABC.

Delavci na gradbišču morajo biti usposobljeni s področja požarne varnosti in seznanjeni z ukrepi za preprečitev nastanka požara in s postopkom gašenja z gasilniki. V kolikor lahko delavec brez nevarnosti za svoje življenje in zdravje pristopi k gašenju začetnega požara, poskuša sam pogasiti požar. V kolikor to ni mogoče, pokliče na center za obveščanje, opozori ostale delavce in se evakuira iz gradbišča. Po požaru se postopa v skladu z navodili vodje intervencije.

Kajenje na gradbišču je dovoljeno samo na vnaprej določenem mestu, ki je opremljeno z ustreznimi pepelniki. Metanje ogorkov v naravo je prepovedano.

1.14 Organizacija prve pomoči na gradbišču

Za potrebe nudenja prve pomoči se zagotovi 1 omarica oz. komplet opreme za nudenje prve pomoči, ki se nahaja na območju delovišča.

Glede na število delavcev, mora biti na gradbišču določena 1 oseba/delavec za nudenje prve pomoči, ki morajo imeti opravljeno usposabljanje za nudenje prve pomoči. Ti delavci morajo biti, vključno s tel. št. centra za obveščanje, naslovom in telefonsko številko pooblaščenega zdravnika ter najbližjega zdravstvenega zavoda, navedeni na omaricah za prvo pomoč.

V primeru hujših poškodb je potrebno zavarovati mesto nezgode, nuditi prvo pomoč in takoj poklicati center za obveščanje (tel. 112). O vsaki nezgodi in poškodbi pri delu na gradbišču je potrebno izpolniti obrazec v informacijskem sistemu SPOT in obvestiti koordinatorja za varnost pri delu.

1.15 Organizacija prehrane in prevoza delavcev

Delavci imajo na gradbišču na razpolago zadostno količino pitne vode in po možnosti druge primerne brezalkoholne pijače. Prehrana za delavce je zagotovljena v bližnjih gostinskih lokalih. Število obrokov se poveča na 2, kadar se delo izvaja v podaljšanem delovnem času.

Delavci se na in z gradbišča dnevno vozijo. Prevoz je organiziran s službenimi vozili izvajalca.

2 KRATEK OPIS IZBRANIH TEHNOLOGIJ GRADNJE

V sklopu projekta se bodo izvajala gradbena in obrtniška dela. Potek izvedbe del je naveden v terminskem planu glavnega izvajalca del.

Pripravljala dela

- Ureditev in zavarovanje gradbišča (postavitev protiprašne zaščite iz MK sten, gradbiščne ograje, table, signalizacije),
- Izvedba zunanjega dostopa na gradbišče

Rušitvena dela (demontaža opreme, stavbnega pohištva, rušenje predelnih sten...)

Zidarska dela (hidroizolacija, betonski estrih, omet obstoječih sten)

Obrtna dela (keramičarska dela, MK predelne stene in stropi, slikopleskarska dela, vrata, tlaki, montaža rešetk na okna, vgradnja strešnih oken)

Sanitarije

- Odstranitev obstoječe sanitarne opreme (umivalniki, školjke in pisuarji)
- Odstranitev obstoječe lahke predelne stene
- Odstranitev stenskih keramičnih oblog in krpanje ometov kot priprava za opleske
- Odstranitev vseh nepotrebnih inštalacij in izvedba novo predvidenih
- Nove stenske in talne keramične obloge
- Nov sekundarni strop
- Odstranitev okenskih rešetk in montaža novih

Pri delu se bo uporabljala naslednja delovna oprema:

- Avtodvigala na tovornih vozilih,
- Tovorno kombinirana vozila za odvoz in dovoz materiala,
- Mešalec,
- Ročno električno orodje, brusilke, rezalke, vrtni stroji, udarna kladiva, varilni aparati
- Lestve, oder na kozah, oder za dostop – s stopniščem
- Ostala oprema.

Stroje oz. opremo smejo upravljati le ustrezno usposobljeni (teoretično in praktično) in zdravstveno sposobni delavci v ustreznem psihofizičnem stanju.

3 SEZNAM NEVARNIH SNOVI

Na gradbišču se bodo glede na zahteve del v posameznih fazah predvidoma uporabljale v tabeli 1 navedene nevarne kemikalije.

Vse nevarne kemične snovi, ki jih delodajalec da v uporabo delavcem, morajo biti opremljene z varnostnim listom. Podatki o določeni snovi ali zmesi so podrobneje opredeljeni v varnostnih listih, kjer so ravno tako definirani pomeni stavkov o nevarnosti (H-stavki) in previdnostnih stavkov (P-stavki). Varnostni list je dolžan pripraviti oz. dostaviti proizvajalec ali dobavitelj oz. uvoznik kemikalije. Ti morajo biti venomer dostopni in upoštevani na gradbišču ter pri ravnanju s spodaj opredeljenimi nevarnimi snovmi in zmesmi in tudi drugimi, če se bodo uporabljale na gradbišču. *Varnostno tehnični podatki v spodnji tabeli so povzeti iz varnostnih listov.*

Večjih količin nevarnih kemikalij na gradbišču ne bo, ker se nabavljajo takoj po porabi in po potrebah.

Tabela 1: Razvrstitev po Uredbi (ES) št. 1272/2008 – razvrščanje, označevanje in pakiranje snovi ter zmesi (zakonodaja o razvrščanju, označevanju in pakiranju):

ZAP. ŠT.	NAZIV NEVARNE SNOVI	KLASIFIKACIJA (PIKTOGRAM NEVARNOSTI)	"H" stavki	"P" Stavki	KOLIČINA
1.	ACETILEN		230, 220, 280	210, 202, 377, 381, 403	2 jeklenki
2.	PROPAN BUTAN		220, 280	102, 210, 377, 381, 403, 501	2 jeklenki
3.	BARVE, LAKI		222-229, 319, 336	101, 102, 210, 211, 251, 260, 410, 412, 501	50 l
4.	TOPILA		226, 319, 335	210, 280, 303, 361, 353, 304, 340, 305, 351, 338, 312	5 l
5.	CEMENT		315, 317, 318, 335	261, 264, 280, 363, 305, 351, 338, 501	Po potrebi
6.	RAZREDČILA		225, 304, 315, 318, 35, 336, 361, 373	210, 280, 301, 330, 331, 305, 351, 338, 310, 403, 223	5 l

4 NAVEDBA POSEBNO NEVARNIH DEL

Na gradbišču se bodo izvajala posebno nevarna dela (priloga II, Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Ur.l. RS, št. 83/05)):

- dela na višini – montaža strešnih oken
- rušitvena dela.

5 DOLOČITEV DELOVNIH MEST NA KATERIH JE VEČJA NEVARNOST ZA ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE DELAVCEV, OSEBNA VAROVALNA OPREMA

Vsa dela na gradbišču predstavljajo delo, kjer se v posameznih fazah pojavljajo večje nevarnosti za življenje in zdravje, predvsem pa:

- Rušitvena dela,
- Delo na višini (padec v globino, padec bremen...)
- Električna (neustrezna el. oprema)
- Obratovanje dviznih naprav (npr. udarci, padec bremen, stisnjenje, povoženje)

OSEBNA VAROVALNA OPREMA

Pri delih na gradbišču so poleg navedenih v tabli 3, obvezna sredstva za osebno varnost pri delu, ki so določena v oceni tveganja za delovna mesta pri posameznem izvajalcu (*npr. pri delu s posameznimi nevarnimi snovmi*).

Tabela 2: Osebna varovalna oprema

Zap št.	Vrsta osebne varovalne opreme	Standard	Količina
Pri vseh delih na gradbišču:			
1.	Varovalna čelada	SIST EN 397	10
2.	Varovalna obleka	SIST EN ISO 13982-1 (<i>za varovanje pred trdimi delci</i>)	10
3.	Varovalne rokavice	SIST EN 388	10
4.	Varovalni čevlji	SIST EN ISO 20345, S2 ali S4	10
Pri varjenju:			
5.	Varovalna oblačila	SIST EN 11611, SIST EN 11612	2
6.	Varovalni čevlji	SIST EN ISO 20349	2
7.	Varovalne rokavice	SIST EN 12477, SIST EN 407	2
8.	Zaščita oči – varilna maska	SIST EN 169, SIST EN 175, SIST EN 379	2
9.	Zaščita dihal	SIST EN 149	2
Pri delih, kjer nastaja prekomeren hrup:			
10.	varovanje sluha – čepi, slušalke.	SIST EN 352-2	2
Pri delih na nezavarovani višini:			
11.	Varovalni pas	SIST EN 361	2
Pri neustreznih vremenskih razmerah:			
12.	Zaščitna oblačila - mraz	SIST EN 342	10
13.	Zaščitna oblačila - dež	SIST EN 343	10
14.	Zaščitna oblačila – UV sevanje	SIST EN 13758-1	10
Pri uporabi nevarnih snovi, prekomernem prašenju:			
15.	Varovalna maska, rokavice, očala...	<i>V skladu z varnostnim listom za posamezno nevarno snov</i>	5
Osebna varovalna oprema za obiskovalce gradbišča (do maks 3 osebe):			
16.	varovalna čelada	SIST EN 397	3

Rok uporabe osebne varovalne opreme je določen v skladu z navodili proizvajalca oz. določili standarda za posamezen tip osebne varovalne opreme. Vsa osebna varovalna oprema, ki se uporablja na predmetnem gradbišču mora ustrezati standardom in biti brezhibna (osebna varovalna oprema se uporablja do takrat, ko ustreza lastnostim navedenim s strani proizvajalca).

VARNOSTNA ČELADA

Varovalno čelado morajo na gradbišču nositi vse osebe, ki se iz kakršnegakoli vzroka mudijo gradbišču.

Obveznost nošenja čelade velja v naslednjih primerih:

- kjer obstaja možnost padca predmetov na glavo,
- če je možnost padca v globino večjo od 1 m,
- kjer je možen udarec v glavo ob oviro,
- ko je v varnostnem načrtu ugotovljena možnost za poškodbo glave zaradi drugih vzrokov.

Znak, ki določa obvezno nošenje čelade, mora biti postavljen na vseh dohodih na gradbišče in na izhodih iz gradbišča.

Prostori in mesta, kjer ni obvezna uporaba varovalne čelade:

- pohodne površine izven zavarovanega dela gradbišča,
- pisarne, garderobe in sanitarije.

Kadar delavci enega samega delodajalca opravljajo delo na območju gradbišča, za katere koordinator za varnost in zdravje ugotovi, da ni nevarnosti za poškodbo glave, jim med delom ni treba nositi čelade. Imeti pa jo morajo pri sebi in jo uporabiti pri gibanju po ostalem delu gradbišča. Ta olajšava velja le, če je vpisana v knjigi ukrepov za varno delo. Na gradbišču mora biti tudi za obiskovalce na voljo toliko čelad, kolikor je največje dovoljeno število možnih obiskovalcev hkrati.

Ko koordinator za varnost in zdravje ugotovi, da nevarnosti za poškodbo glave ni več, se znake za obvezno uporabo varnostne čelade odstrani, ukrep pa vpiše v knjigo ukrepov za varno delo.

6 SMERNICE ZA USKLAJEVANJE INTERAKCIJE Z INDUSTRIJSKIMI AKTIVNOSTMI V NEPOSREDNI BLIŽINI GRADBIŠČA

V neposredni bližini gradbišča se ne izvajajo industrijske aktivnosti, ki zahtevajo usklajevanje oz. prekinitve dela zaradi gradnje. Dela se opravljajo v objektu Okrožno sodišče v Ljubljani, v katerem se bo v času del neprekinjeno nadaljevalo z izvajanjem delovnega procesa. Potrebno je v celoti ločiti delovišče (območje prenove) od prostorov, ki se bodo uporabljali s strani sodišča (postavitev MK sten za preprečitev dostopa delavcev oz. strank. Ravno tako je potrebno zapirati in ustrezno označiti dostope do zunanega območja gradbišča (postavitev odra za dostop, zabožnikov, signalna vrstica za območje obratovanja avtodviagała).

Naročnik mora zagotoviti oz. obvestiti uporabnike sosednjih objektov oz. površin o nevarnostih, ki se pojavljajo med gradnjo in določiti varne dostope in poti.

Izvajalci del morajo dosledno spoštovati gradbiščni red, interni red za sodišče in navodila investitorja in sodnih policistov kateri izvajajo nadzor nad objektom.

Interni hišni red bo dostavljen vsem izvajalcem del v objektu.

7 TERMINSKI PLAN

Terminski plan izdela glavni izvajalec del pred začetkom izvajanja del in ga da v pregled in potrditev koordinatorju za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih. Pri izdelavi sodeluje tudi koordinator za varnost in zdravje pri delu v fazi izvedbe projekta.

Pri izdelavi terminskega plana je potrebno upoštevati vzporedno izvajanje posameznih faz del izvajalcev, tako da se delavci posameznih izvajalcev del ne bodo med seboj ogrožali. V primeru, da bo prišlo do prekrivanja različnih delovnih faz, ki niso navedene v terminskem planu zaradi dinamike gradnje je potrebno uskladiti ali dopolniti varnostni načrt. Terminski plan je priloga varnostnega načrta.

8 SKUPNI UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Delo na gradbišču se ne sme začeti izvajati dokler niso zagotovljeni vsi predpisani ukrepi iz tega varnostnega načrta ter uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja na začasnih in premičnih deloviščih (Ur. list RS št. 83/05).

Vsi izvajalci in podizvajalci del morajo za usklajeno izvajanje aktivnosti na področju varnosti in zdravja pri delu podpisati Pisni sporazum o skupnih varnostih ukrepih, ki je priloga tega varnostnega načrta. Z vsebino podpisanega Pisnega sporazuma mora vsak delodajalec seznaniti delavce, ki izvajajo dela na dotičnem gradbišču.

Glavni ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja na gradbišču so:

- Gradbišče je potrebno ustrezno urediti, zavarovati, označiti, preprečiti dostop nezaposlenim, nepooblaščenim, urediti poti, zavarovati nevarne cone (table za opozorila in obvestila na vstopu v gradbišče, signalne vrvice, ograje...).
- Delovna oprema (stroji in naprave) se lahko uporablja samo, če je pregledana in preizkušena in ima veljavno potrdilo o pregledu.
- Zagotoviti ustrezno opremo za nudenje prve pomoči in za gašenje začetnih požarov.
- Zagotoviti redno odstranjevanje odpadkov.
- Zagotoviti ustrezne odre in varnostne ograje...
- Električne instalacije morajo biti ustrezno izvedene in imeti opravljene meritve.
- Prepovedano je uporabljati lestve, ročna električna orodja in pripomočke, ročno orodje, če niso brezhibni, pregledani in preizkušeni.
- Delavci lahko opravljajo delo samo, če so usposobljeni za varno delo in varstvo pred požarom (teoretično in praktično) in imajo opravljen ustrezen zdravniški pregled.
- Delavcem mora biti zagotovljena vsa predpisana osebna varovalna oprema.
- Delavcem je strogo prepovedano gibanje izven gradbišča in izven določenih in varno urejenih površin.
- Prepovedano se je zadrževati na površinah, kjer bi lahko izpadli predmeti z višine.
- Prepovedano je opravljati dela samovoljno brez vednosti odgovornega vodje posameznih del.
- Zagotoviti varovanje območja pri razkladanju z avtodvigalom – hiab.
- Nevarna področja je potrebno zavarovati s signalno vrvico.

9 OBVEZNOST VODIJ POSAMEZNIH DELO MEDSEBOJNEM OBVEŠČANJU O POTEKU POSAMEZNIH FAZ DELA

Vsak vodja del se bo pred pričetkom del na gradbišču seznanil z varnostnim načrtom in podpisal Pisni sporazum o skupnih varnostnih ukrepih.

Vodja posameznih del pri vsakem izvajalcu je dolžan obveščati ostale izvajalce del o posameznih fazah dela preko koordinatorske osebe naročnika. Obveščanje o poteku oz. izvršitvi dela po posamezni fazi se opravlja na pisni način. Ugotovitve se vpisujejo tudi v knjigo ukrepov za varno delo, ki se mora nahajati na gradbišču. Dolžnost obveščanja se sproti določi glede na potek dela - koordinator zapiše v knjigo ukrepov na gradbišču, obveznost posameznega vodje oz. izvajalca del.

Oseba, ki opazi na gradbišču hujše kršitve varnosti in zdravja pri delu je dolžna o tem obvestiti odgovornega vodja del in koordinatorske osebe za varnost in zdravje pri delu. Odgovorna oseba za obveščanje koordinatorske osebe in ostalih izvajalcev bo vodja gradnje. V primeru vstopa nepooblaščenih oseb na gradbišče ga mora odgovorni vodja del odstraniti iz gradbišča.

10 GRADBIŠČNI RED

Gradbiščni red je izveček vseh pravil in ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja na predmetnem gradbišču. Hkrati je izdelan tudi izveček požarnega reda, ki povzema organizacijo varstva pred požarom na gradbišču ter preventivne ukrepe za varstvo pred požarom na gradbišču in navodila za ravnanje v primeru požara. Oba morata biti izobešena na vidnih mestih na vseh vhodih na gradbišče ter ostalih lokacijah, kjer se zadržujejo delavci. Gradbiščni red je naveden spodaj, izveček požarnega reda je priloga tega varnostnega načrta.

Gradbiščni red:

- Vsa dela se lahko izvajajo samo v okviru gradbišča, ki je ograjeno in označeno
- Dostop na delovišče in transport delovne opreme, materiala in orodja je dovoljen po poteh, ki so vrisane v shemi ureditve gradbišča.
- Skladiščenje delovne opreme in materiala se izvaja na označenih - določenih prostorih skladno s organizacijsko shemo ureditve gradbišča.
- Na območju gradbišča je obvezno upoštevati vse opozorilne znake in vsebino napisov na opozorilnih tablah - prepovedi, opozorila.
- Na gradbišču je obvezna uporaba osebnih varovalnih sredstev in opreme.
- Varovalno čelado morajo na gradbišču nositi vse osebe, ki se iz kakršnegakoli vzroka nahajajo na gradbišču. Varovalne čelade ni potrebno nositi v sanitarijah, garderobi (prostor za počitek) in izven območja gradbišča.
- V primeru nevarnosti se je potrebno takoj umakniti na varno.
- Vsako okvaro na delovni opremi ali nevaren pojav, ki lahko ogrozi varnost in zdravje delavcev na gradbišču, dolžan delavec tako obvestiti nadrejenega oz. vodjo gradbišča, delo pa se prekine.
- Pri delu z delovno opremo je potrebno upoštevati vse predpisane varnostne ukrepe in navodila za varno delo. Prepovedano je gibanje v manevrskem prostoru delovnih strojev, predvsem pa avtodvigala.
- Vertikalni in horizontalni pomik tovora z avtodvigalom se lahko izvaja samo v območju gradbišča in nad tlorisno površino objekta, kjer se bodo izvajala gradbena dela
- Stroji morajo biti nameščeni izven nevarnih con, kjer lahko pride do padca predmetov ali materiala.
- Tovorna vozila in avtodvigala se smejo uporabljati le na utrjenih površinah do dovoljenih naklonov terena ter pri ustrezni trdnosti tal.

- Med transportom bremen z hiabom se morajo delavci ravnati po zvočnih in drugih signalih in se umakniti na varno razdaljo.
- Med obratovanjem gradbenih in drugih strojev, se morajo delavci ravnati po zvočnih in drugih signalih in se umakniti na varno razdaljo.
- Prepovedano se je zadrževati in gibati v območju, kjer je možnost padajočih premetov.
- Prepovedano je zadrževanje in gibanje pod visečimi bremenami (avtodvigalo, montaža/demontaža odrov in opreme...) oz. v področju, ki je ograjeno s signalnimi vrvicami.
- Prepovedana je uporaba vseh vrst odrov, podov in podestov dokler nimajo dovoljenja za uporabo.
- Prepovedan je vnos, razdeljevanje in uživanje alkoholnih pijač, drog, narkotičnih sredstev ipd. na gradbišče. Prav tako je prepovedano opravljati delo delavcem pod vplivom prej omenjenih snovi.
- Pred začetkom dela, kjer je večja nevarnost za požar se dogovorijo skupni ustrezni protipožarni ukrepi (gasilniki, voda, odstranjevanje vnetljivih snovi...)
- Oprema za gašenje mora biti dostopna in ne založena ter pregledana in preizkušena skladno z zakonodajo.
- Vsaka nekontrolirana uporaba odprtega ognja ter kajenje na gradbišču je prepovedana.
- Električne napeljave, naprave in opremo na gradbišču je dovoljeno uporabljati šele, ko je z meritvami ugotovljeno, da je brezhibna. Vizualne preglede morajo redno dnevno opravljati delavci, ki sredstva uporabljajo na gradbišču, mesečno pa strokovno usposobljeni delavci elektrotehniške stroke.
- Vsakokrat se je treba pred delom javiti vodji gradbišča o zaključku del (vsakodnevno) je potrebno obvestiti odgovorne osebe (izklop električnega toka, zaklepanje vrat...).
- V primeru poškodbe pri delu oz. večjega požara je potrebno obvestiti reševalno - gasilsko službo (tel. 112), policijo (tel. 113), inšpekcijo dela, koordinatorja za varnost in zdravje pri delu
- Zagotavljati je potrebno ločevanje gradbenih odpadkov na gradbišču ter sproten odvoz na ustrezne deponije v skladu predpisane zakonodaje.
- Upoštevati je potrebno določbe pisnega sporazuma o zagotavljanju varnostnih ukrepov na skupnem delovišču.

11 POPIS DEL Z OCENO STROŠKOV UREDITVE GRADBIŠČA IN IZVAJANJA SKUPNIH UKREPOV ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA NA GRADBIŠČU

Okviren strošek ureditve gradbišča je podan v spodnji tabeli 3.

Tabela 3: Strošek ureditve gradbišča

	Predmet	Cena (EUR)
1.	Postavitev in snemanje table za oznako gradbišča	200
2.	Opozorilne, obvestilne table in table za prepoved	200
3.	Ureditev dostopov in zavarovanja gradbišča proti okolici (gradbiščne ograje, signalne vrvice)	500
4.	Sanitarna kabina	300
5.	Oprema za nudenje prve pomoči	100
6.	Zagotovitev gl. el. omare in razdelilnih omar + razvod po objektu + vsi predpisani pregledi	500
7.	Oder za dostop	2000
8.	Oder na kozah	200
9.	Varnostne ograje	500
10.	Osebna varovalna oprema za obiskovalce (3 x varovalna čelada)	60
11.	Gasilnik ABC prah 9 EG	120
	SKUPAJ:	4680

PRILOGE

- Priloga 1: Gradbiščni red
- Priloga 2: Požarni red za gradbišče
- Priloga 3: Organizacijska shema gradbišča
- Priloga 4: Tehnično poročilo

Priloga 1:

GRADBIŠČNI RED

- Vsa dela se lahko izvajajo samo v okviru gradbišča, ki je ograjeno in označeno
- Dostop na delovišče in transport delovne opreme, materiala in orodja je dovoljen po poteh, ki so vrisane v shemi ureditve gradbišča.
- Skladiščenje delovne opreme in materiala se izvaja na označenih - določenih prostorih skladno s organizacijsko shemo ureditve gradbišča.
- Na območju gradbišča je obvezno upoštevati vse opozorilne znake in vsebino napisov na opozorilnih tablah - prepovedi, opozorila.
- Na gradbišču je obvezna uporaba osebnih varovalnih sredstev in opreme.
- Varovalno čelado morajo na gradbišču nositi vse osebe, ki se iz kakršnegakoli vzroka nahajajo na gradbišču. Varovalne čelade ni potrebno nositi v sanitarijah, garderobi (prostor za počitek) in izven območja gradbišča.
- V primeru nevarnosti se je potrebno takoj umakniti na varno.
- Vsako okvaro na delovni opremi ali nevaren pojav, ki lahko ogrozi varnost in zdravje delavcev na gradbišču, dolžan delavec tako obvestiti nadrejenega oz. vodjo gradbišča, delo pa se prekine.
- Pri delu z delovno opremo je potrebno upoštevati vse predpisane varnostne ukrepe in navodila za varno delo. Prepovedano je gibanje v manevrskem prostoru delovnih strojev, predvsem pa avtodvigala.
- Vertikalni in horizontalni pomik tovora z avtodvigalom se lahko izvaja samo v območju gradbišča in nad tlorisno površino objekta, kjer se bodo izvajala gradbena dela
- Stroji morajo biti nameščeni izven nevarnih con, kjer lahko pride do padca predmetov ali materiala.
- Tovorna vozila in avtodvigala se smejo uporabljati le na utrjenih površinah do dovoljenih naklonov terena ter pri ustrezni trdnosti tal.
- Med transportom bremen z hiabom se morajo delavci ravnati po zvočnih in drugih signalih in se umakniti na varno razdaljo.
- Med obratovanjem gradbenih in drugih strojev, se morajo delavci ravnati po zvočnih in drugih signalih in se umakniti na varno razdaljo.
- Prepovedano se je zadrževati in gibati v območju, kjer je možnost padajočih premetov.
- Prepovedano je zadrževanje in gibanje pod visečimi bremenami (avtodvigalo, montaža/demontaža odrov in opreme...) oz. v področju, ki je ograjeno s signalnimi vrvicami.
- Prepovedana je uporaba vseh vrst odrov, podov in podestov dokler nimajo dovoljenja za uporabo.
- Prepovedan je vnos, razdeljevanje in uživanje alkoholnih pijač, drog, narkotičnih sredstev ipd. na gradbišče. Prav tako je prepovedano opravljati delo delavcem pod vplivom prej omenjenih snovi.
- Pred začetkom dela, kjer je večja nevarnost za požar se dogovorijo skupni ustrezni protipožarni ukrepi (gasilniki, voda, odstranjevanje vnetljivih snovi...)
- Oprema za gašenje mora biti dostopna in ne založena ter pregledana in preizkušena skladno z zakonodajo.
- Vsaka nekontrolirana uporaba odprtega ognja ter kajenje na gradbišču je prepovedana.
- Električne napeljave, naprave in opremo na gradbišču je dovoljeno uporabljati šele, ko je z meritvami ugotovljeno, da je brezhibna. Vizualne preglede morajo redno dnevno opravljati delavci, ki sredstva uporabljajo na gradbišču, mesečno pa strokovno usposobljeni delavci elektrotehniške stroke.
- Vsakokrat se je treba pred delom javiti vodji gradbišča o zaključku del (vsakodnevno) je potrebno obvestiti odgovorne osebe (izklop električnega toka, zaklepanje vrat...).
- V primeru poškodbe pri delu oz. večjega požara je potrebno obvestiti reševalno - gasilsko službo (tel. 112), policijo (tel. 113), inšpekcijo dela, koordinatorja za varnost in zdravje pri delu
- Zagotavljati je potrebno ločevanje gradbenih odpadkov na gradbišču ter sproten odvoz na ustrezne deponije v skladu predpisane zakonodaje.
- Upoštevati je potrebno določbe pisnega sporazuma o zagotavljanju varnostnih ukrepov na skupnem delovišču.

Priloga 2:

POŽARNI RED ZA GRADBIŠČE

Organizacija varstva pred požarom

Odgovorna oseba za organizacijo varstva pred požarom na gradbišču je vodja gradnje. Zaposleni in vsi, ki se nahajajo na gradbišču, so dolžni upoštevati določila tega požarnega reda za predmetno gradbišče in ostale predpise, navodila in zahteve na področju varstva pred požarom.

Obiskovalci na gradbišču so dolžni v primeru začetnega požara upoštevati navodila požarnega reda za predmetno gradbišče in navodila zaposlenih na gradbišču ter prvih posredovalcev.

Predvideno število oseb na predmetnem gradbišču je do 15 (zaposleni in obiskovalci).

Ukrepi varstva pred požarom

Na gradbišču se lahko zadržujejo le zaposleni delavci. Obiskovalci morajo biti venomer v prisotnosti predstavnika delodajalca na gradbišču – izvajalca del. V primeru začetnega požara se ravna po navodilih zapisanih v tem požarnem redu in obstoječem požarnem redu za objekt, v katerem se izvajajo dela (izvajalci se morajo seznaniti z navodili za posameznike).

Kajenje na gradbišču je dovoljeno le na predhodno opredeljenih mestih.

Na gradbišču se ne sme neustrezno uporabljati električnih naprav in napeljav, grelnih teles ter vseh gorljivih in vnetljivih snovi.

V primeru uporabe odprtega ognja se mora delovno mesto prehodno pregledati s strani odgovorne osebe, ki poda dovoljenje za izvajanje vročih del.

Gorljivi odpadki in papir se mora odlagati v kovinske posode s pokrovom. Na predmetnem gradbišču je potrebno venomer vzdrževati red in čistočo.

Za gašenje začetnih požarov sta v pisarniškem kontejnerju nameščena dva gasilnika na prah ABC 9 EG.

Po končanem delu je potrebno preveriti območje gradbišča in odklopiti se električne porabnike.

V kolikor opazite neupoštevanje navodil in zahtev na področju varstva pred požarom morate o tem nemudoma obvestiti nadrejenega.

Navodilo za ravnanje v primeru požara

V primeru, da na gradbišču opazite požar, o tem opozorite ostale zaposlene na gradbišču.

Odstranite nevarnost oz. z gasilniki poskušajte pogasiti začetni požar, a le v primeru, da s tem ne ogrožate samega sebe. V primeru neuspešnega gašenja začetnega požara nemudoma pokličite center za obveščanje na telefonsko številko 112.

V kolikor se požara ne da pogasiti se umaknite iz ograjenega območja gradbišča in po potrebi ostalim pomagajte pri umiku.

Javljanje požara

CENTER ZA OBVEŠČANJE, tel. 112

Posredujte podatke:

- kdo kliče (ime in priimek),
- kje gori (točen naslov) in kaj gori,
- obseg požara, prisotnost drugih večjih nevarnosti,
- ali so na kraju požara poškodovane osebe oz. ogrožena življenja ljudi.

Priloga 3: ORGANIZACIJSKA SHEMA GRADBIŠČA

Priloga 4: TEHNIČNO POROČILO